

Sluttrapport

Prosjekt:	Kartlegge og verdisette friluftslivsområdene i Vang kommune
Dato:	09.02.2016
Prosjektleder:	Dag Nordsveen, TurApp AS
Prosjektansvarlig:	Håkon Berg Sundet, Vang kommune

1. Innledning

Nasjonal handlingsplan for sikring og tilrettelegging av friluftslivsområder, har som mål at landets kommuner skal ha kartlagt og verdsatt sine viktigste friluftslivsområder innen 2018.

Før en kommune kan åpne for motorisert ferdsel i utmark, er et av kravene at en slik kartlegging og verdisetting av friluftslivsområdene er gjennomført.

Miljødirektoratet har laget en mal for hvordan kartleggingen skal gjennomføres.

Vang kommune søkte i 2015 Oppland fylkeskommune om midler for å gjennomføre slik kartlegging. Søknaden ble akseptert og kommunen fikk den 13.10.2015 kr 80.000 som måtte brukes i løpet av 2015 med rapporteringsfrist 1. februar 2016.

Kommunen har ikke hatt kapasitet til å lede prosjektet selv. Etter anbudsinnbydelse fikk TurApp jobben.

Prosjektleder Dag Nordsveen i TurApp AS startet arbeidet 16. november 2015 og målet var at resultatet av kartleggingen skulle være innlagt digitalt i Vang kommune og Miljødirektoratets naturbase.no innen 1. februar 2016.

2. Sammendrag

133 ulike friluftslivsområder i Vang kommune ble identifisert i kartleggingen.

Friluftslivsområdene er inntegnet i det kommunale digitale kartverktøyet med tilhørende verdisettingstabeller. Samme informasjon er eksportert til Miljødirektoratets database (naturbase.no).

Prosjektledelsen la opp til en effektiv prosess pga. kort prosjektperiode. Prosjektledelsen valgte å involvere befolkningen i form av en workshop for å revidere et utkast til friluftslivsområder som ble presentert i møtet. Representanter for ulike interesser ble invitert (se vedlegg 2). Resultatet ble offentliggjort i en høring som lå ute digitalt i 4,5 uker fram til 13. januar 2016.

Tidlig i prosjektfasen var prosjektet ute med informasjon om prosessen. Først i hovedutvalg for utvikling den 17. november. I formannskapet 3. desember. I kommunestyret 17. desember. I forbindelse med høringen ble det orientert på kommunens nettsider og i vangivaldres.no.

3. Målet med kartleggingen

Miljødirektoratet sier at målet med prosjektet er å registrere viktige friluftslivsområder for å få kartbasert dokumentasjon som viser hvor de viktigste friluftsområdene er for bruk bl.a. i arealplanleggingen i kommunen. Overordnet retningslinjene for arbeidet er at alle skal ha mulighet til å drive friluftsliv i nærmiljøet og i naturen ellers, at det er viktig å ivareta et bredt spekter av områder med forskjellige kvaliteter som gir befolkningen mulighet til å utøve friluftsliv ut fra egne preferanser og der de helst ønsker.

For Vang, vil kartleggingen gi kommunen mulighet for å komme videre i prosessen med å finne fram til scooter-traseer for fornøyleskjøring.

For Vang, kan kartleggingen i tillegg resultere i tiltak for å tilgjengeliggjøre potensielt verdifulle nye nærturområder som i prosessen har blitt vektlagt som særlig verdifulle.

Kartleggingen erstatter f. eksempel ikke eksisterende prosedyrer for gjennomføring av plantiltak. Kartleggingen har ingen juridisk virkning på hvordan en grunneier disponerer sin eiendom.

4. Hovedaktiviteter

Nr	Aktivitet	Gjennomført?
a	Orienter kommunestyre og folk flest om prosjektet	Ja
b	Identifisere friluftslivsområder for å drive et mangfoldig friluftsliv	Ja
c	Verdisette friluftslivsområdene ut fra 11 parametre etter spesifikasjonen til Miljødirektoratet	Ja
d	Gj.føre workshop med en representativ del av befolkningen for å revidere utvalgte friluftslivsområder og verdisettingen av disse (se aktivitet nr b og c)	Ja
e	Legge kartlagte friluftslivsområder ut på høring digitalt etter workshop (aktivitet nr d)	Ja
f	Innarbeide høringsinnspill i sluttresultatet	Ja
g	Tegne inn de kartlagte friluftslivsområdene i kommunes digitale kartverktøy	Ja
h	Overføre kartdata og excel-arket med friluftslivsområdenes verdisetting til Miljødirektoratets naturbase.no	Ja
i	Presentere resultatet av kartleggingen i et områdetypekart og et verdisettingskart. Gjøre kartene tilgjengelig digitalt og i papirutgaver på biblioteket.	Ja
j	Sluttrapport	Ja

k	Orienter kommunestyret om resultatet av prosjektet 18. februar 2016	Nei
---	---	-----

Forberedelser

Under det forberedende arbeidet ble det gjennomført møter med Vang Barne- og Ungdomsskule og leder for barnehagene for å få med deres syn på viktige friluftslivsområder for barn og unge når de er på skolen eller i barnehagen.

Hytteforum på Tyin-Filefjell ble kontaktet på epost og telefon til leder Harald R. Madsen med beskrivelse av prosjektet og for å avtale et evt. møte i jula. Madsen, ville kontakte leder i Tyin-Filefjell turløyper Leif Øvind Solemsli, for å drøfte saken og evt. komme med innspill innen høringsfristen. Solemsli deltok på workshop'en og ville kunne gi Madsen verdifull assistanse i å vurdere utkastet til friluftslivsområder og verdisettingen av disse. Det kom ingen innspill fra Hytteforum.

Workshop

Det ble gjennomført en workshop med representanter for Vang Bondelag, Vang Bonde- og Småbrukarlag, velforeninger (evt. innbyggerrepresentanter), idrettslag, turlag, løypelag og 4H (se vedlegg 2). Hensikten var å få med en representativ del av befolkningen fra grunneiere til brukere av friluftslivsområdene. I veiledningen fra Miljødirektoratet, er de tydelig på hvor viktig nærturområdene er for innbyggerne i barnehage, skole og boligområdene. Prosjektledelsen har derfor gitt nærturområdene stor oppmerksomhet i sitt arbeide.

Representantene ble samlet rundt 5 bord:

- Ryfoss-Høre
- Åsvang-Vennis
- Vang
- Øye
- Tyin-Filefjell

Workshop'en ble gjennomført torsdag 10. desember fra kl 19-22. Gruppene arbeidet seriøst og resultatet ble at mange av friluftslivsområdene ble tydeligere avgrenset på papirkart og verdisettingen av områdene ble justert iht til innstillingen i fra gruppene. Med 25 deltakere utgjorde den frivillige innsatsen 75 timer.

Funksjonshemma

Leder i Laget for funksjonshemma i Vang, Torstein Lerhol, har blitt presentert for alle 133 friluftslivsområdene i kommunen, og har gitt verdifulle innspill på hvilke friluftslivsområder som er viktigst for dem og hva de foreslår av tiltak. Innspillene er tatt i vedlegg 3.

5. Høringsinnspill

- Ola K. Strand
- Ruth Solberg

Tyinstølen og Tyinkryset

Ola K. Strand kom med innspill til verdifulle friluftslivsområder sett fra hytteeigere på Tyinstølen. I tillegg hadde han innspill til fine områder mellom Tyinkryset og Svejstølen ut fra hans erfaringer fra tiden på leirskolen Høgeseth. Hans innspill er innarbeidet i sluttresultatet.

Hundepark i Vang

Ruth Solberg foreslår at kommunen opparbeider en hundepark tilsvarende den på Hønefoss. Hun har også erfaring fra Nederland og gir her en kort oppsummering av hvordan en slik hundepark: «.....da jeg bodde i Nederland, så var hundeparkene ca 100 meter brede, og kanskje opp til 200 meter lange. De hadde et par benker, en søppelkasse til bæsjeposer, og et fastmontert drikkefat (men alle hadde med eget vann til hundene). Vi betalte 500kr i året for å kunne bruke parken hele tiden. Gjerdet var ca 1.80 høyt, og vi var "pliktige" til å holde porten stengt hele tiden. Alle som brukte hundeparken gjorde alt for at det skulle være ren og fin. I Vang sentrum eller ved Hemsing bru i tilknytning til strandvollybanen ønsker jeg bare et avstengt område med høyt gjerde der hundene kan få løpe fritt. Det er sikker nok med en "firkant" 100 meter bredt og 100 meter langt.» Hensikten er å kunne slippe hunden når det er båndtvang så de kan mosjonere fritt.

6. Hva kan resultatene brukes til

Dataene skal digitaliseres i henhold til gjeldende standard for kartlagte friluftslivsområder og lagres i nasjonal database hos Miljødirektoratet. En bruker kan da se på dataene via internett www.naturbase.no eller i kommunes kartverktøy www.valdreskart.no.

I veiledningen til MD står det at resultatet av arbeidet skal bli som ett av flere grunnlag til kommuneplanens arealdel og andre relevante planer. Svært viktige og viktige friluftslivsområder skal iht til MD innarbeides under egnede formål i kommuneplanens arealdel slik at disse hensynene blir synliggjort på linje med annen arealbruk i kommunen.

- Både kartleggingen og verdsettingen bør presenteres i form av digitale kart.
- Presentasjonen bør si noe om variasjonen i friluftslivsområder og eventuelt mangler ved tilbudet.
- Det bør gjøres rede for hvilken oppfølging og bruk kommunen ser for seg og hvilke muligheter et slikt arbeid vil medføre for kommunen.
- Det er ønskelig at resultatet av friluftskartleggingen tilrettelegges som et kartlag i kommunens eget innsynsverktøy.
- Etater som fylkesmannen, vegkontoret og fylkeskommunen er aktive GIS-brukere, og en digital utgave av registreringene vil være et meget viktig hjelpemiddel for dem.

7. Vegen videre

Friluftlivskartleggingen har engasjert folk. Det har blitt lagt ned mye ressurser fra mange for å bidra til at resultatet samsvarer med den bruk ulike områder har, og hva det betyr for folk. Friluftslivsmulighetene i Vang er av mange uttalt som en viktig årsak til at folk flytter tilbake til bygda. Myndighetene ved Miljødirektoratet har gitt klare anbefalinger til kommunene gjennom å si at avstanden for innbyggerne til nærturterreng bør være kort for å ha god effekt, og foreslår følgende maksdistanser:

- 100–200 meter unna barnehager
- 500 meter unna skoler
- 500 meter unna boligområder

Derfor er det positivt om grunnlaget kan bli en del av grunnlaget i arealplanleggingen.

8. Anbefalinger

Nærturområder er av Miljødirektoraet gitt høyest prioritet. Er det et område i Vang som har potensielt høgest antall brukere av mange kategorier, er det strandsonen fra Mjøsvang til Villand. Deler av denne kan gås i dag, mens andre er mer utilgjengelige. Området kan bli enda viktigere for VBU om en klarer å finne passasje videre langs fjorden fra Bøland til Villand og gapahuken skolen har der. For Fredheim barnehage er det kun strandsonen som kan bli nærturområde når anbefalt grense er 100–200 m. For eldre folk i Vang vil strandsonen kunne bli et kjærkomment rekreasjonsområde også vinterstid, siden det er flatt og tilgjengelig når bakkene er glatte. Innbyggerne på Mjøsvang kan inkluderes om stigen opparbeides helt hit, noe som også vil gi et aktivum til campingplassen ved å åpne et turområde langs vakre Vangsmjøsa som strekker seg over 4,5 km en veg. Da snakker vi om en virkelig tur for folk. Laget for de funksjonshemma i Vang har uttalt at de ser denne strekningen som det viktigste tiltaket kommunen kan iverksett for deres medlemmer.

For Vang sentrum er det i tillegg viktig å sikre tilgangen fra strandsonen til friluftlivsområdet høger opp mellom Helin-Steinsvollstølen-Skakadalen, langs gøtene som fortsatt er i bruk. De viktigste er registrert i forbindelse med kartleggingen.

9. Vedlegg

Vedlegg 1: Prosjektorganisasjon

Vedlegg 2: Deltakerne på workshopen 10. desember 2015

Vedlegg 3: Friluftlivsområder for de funksjonshemma

Vang i Valdres, 09.02.2016

Dag Nordsveen
prosjektleder

Vedlegg 1: Prosjektorganisasjon

Prosjektgruppe

- prosjektleder: Dag Nordsveen (TurApp)
- medlem: Erlend Eggen (TurApp)
- medlem: Hallgrim Rogn (Innovangsjon)
- medlem: Håkon Berg Sundet (arealplanleggar)

Referansegruppe

- prosjektleder: Dag Nordsveen (TurApp)
- medlem: Vidar Eltun (ordfører)
- medlem: Håkon Berg Sundet (arealplanleggar)
- medlem: Kari Bø Wangenstten (friluftlivskoordinator)

Vedlegg 2: Deltakerne på workshopen 10. desember 2015

Tom Kjetil Tørstad	Ryfoss vel
Knut Rogn Tveit	Vang bondelag
Mari Rogn Tveit	Høre og Ryfoss IL
Camilla Hålien	Vang Turlag
Erlend Eggen	TurApp
Marit Wangensteen	Innbyggere Åsvang
Terje Karlsen	Fjellblom IL
Jon Lerhol	Vang bondelag
Kjell Anders Haugen	Vang bonde- og småbrukarlag
Ragni Almenning	4H
Lars Østbye Hemsing	Vang Turlag
Halvor Eggen Pettersen	Vang Turlag
Ivar Hagerup	Grindafjell løypelag og hytteutbyggerne
Eivind Magnus Ellingbø	Vang bondelag
Inga Bø	Vang bonde- og småbrukarlag
Unni Sandsengen	Vang IL
Mette Hammerstad	Innbyggerne Vang
Vidar Eltun	Vang Turlag
Arne Stende	Friluftlivet Øye
Helge Hermunstad	Innbyggerne Øye
Ole Jørgen Tveit	Vang bonde- og småbrukarlag
Leif Øyvind Solemsli	Tyin-Filefjell turløyper + innbyggerne
Gudbrand Karlsen	Vang Turlag
Håkon Berg Sundet	Arealplanlegger
Kari Bø Wangensteen	Friluftlivskoordinator i Vang

Vedlegg 3: Friluftlivsområder for de funksjonshemma

Id	Område	Områdebeskrivelse / tiltak
62-64	Stig langs Mjøsa fra Mjøsvang til Villand	Pri 1 for de funksjonshemma. Må være hardpakket grus om grus er underlaget.
	Hoppbakke-området Åsvang	Pri 2 for de funksjonshemma. Samlingspunkt om sommeren. Grøfta en utfordring for rullestol.
	Toppen av Slettefjellet på begge sider av bilparkeringen	Pri 3 for de funksjonshemma. Bør være enkelt å tilrettelegge for bruk av rullestol uten særlig grad av inngrep. Mye grasmark. Fantastisk utsikt.
1	Ryfoss Boligområde	Skogsområde NV for boligområdet. Tilrettelegging for bruk av rullestol også utenfor gangvegen.
9	Kongevegen Høre-Laglim	Kan denne tilrettelegges for bruk av rullestol gjennom små tiltak?
48	Laglim	Ønsker trillenedfart med rampe ned i vannet.
25	Åsvang boligområde	Skogsområdet aust for boligområdet som i dag er i bruk for sommerturer i lysløypetraseen.
68	Nordre Syndin	Fiskebrygge ønskes.
78	Kongevegen Kvamskleiva	Bør bli fin for de funksjonshemma når restaureringen i 2016 er gjennomført.
	Eidsbugarden hotell	Området rundt hotellet og fram til Bråthen-eiendommen fungerer bra for de funksjonshemma.
	Vinjerock-området	Fungerer bra for de funksjonshemma.
	Tyin-Filefjell	Tidligløypa som er under planlegging med jevnt underlag egnet for rullestol.

Tabellen er satt opp etter innspill fra leder i Laget for funksjonshemma i Vang, Torstein Lerhol, Gråmerka tiltak har høyest prioritet med stigen langs Mjøsa fra Mjøsvang til Villand som klart viktigst. Tilrettelagte traseer må ha en bredde på 90 cm.